

ÇEVRE DAVALARINDA FERAGAT

31 Ocak 2021

22.07.2020 tarih ve 7251 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile aralarında feragatin de olduğu usul hukuku hükümlerinde değişiklikler yapılmıştır.

İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun (İYUK) 31'inci maddesinin feragat konusunu da Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na (HMK) atfen düzenlemesi nedeniyle bu değişikliğin idari yargıdaki feragat uygulamasına etkisi uygulayıcılar tarafından merakla beklenmekteydi.

Danıştay 6. Dairesinin çok yakın tarihli bir kararı, yasal düzenleme konusunda içtihadın değişim yönüne dair önemli ip uçları vermektedir.

Bilindiği üzere, tam yargı davalarından farklı olarak, hak ihlali değil, menfaat ihlali koşuluna bağlanmış olan iptal davaları, idarenin hukuka uygunluğunun denetlenmesinin sağlanmasının bir aracı olmaları, bu davalara kamu yararı bakımından da özel bir misyon yüklemektedir.

Buna mukabil, her davada olduğu gibi, iptal davasında da davayı açanların davadan feragat etme hakkı olduğu idari yargı yerlerince kabul edilmekle beraber, feragatin sonuç doğurması, kendiliğinden olmamakta, bu dava türünün kamusal yönü itibariyle mahkemelerce her bir olayın mahiyetine göre değerlendirilmekteydi. Bu noktada, İYUK'da HMK'ya atfen düzenlenen usul hükümlerinin, idari yargının mahiyetine uygun düştüğü müddetçe uygulanacağı görüşü uyarınca, feragat talepleri kimi yargılamalarda davanın sonuçlandırılması için yeterli görülmemekteydi. Özellikle, imar, kültür ve tabiat varlıklarının korunması, çevre ve kıyılar gibi, kamu yararının baskın görüldüğü konulara dair iptal davalarında, feragat beyanı olsa dahi davalar görülüp neticelendirilmekteydi.

Danıştay 6. Dairesi 2020 yılı Temmuz ayında yapılan yasal düzenlemeden sonra, geçtiğimiz Aralık ayında karara bağladığı çok yeni bir uyuşmazlıkta; ÇED olumlu kararına ilişkin olarak açılan bir davada, iptal kararı verildikten sonra davacı tarafından sunulan feragatin ek karara ile reddedilmesine dair yerel mahkeme kararını bozarak, feragat nedeniyle davanın reddine karar vermiştir. Karar 3'e karşı 2 oyla alınmıştır.

Daire çoğunluğunca benimsenen görüşte özetle, "davadan feragatin hak arama hürriyetinin bir parçası olduğu, iptal davalarının da tam yargı davaları gibi kişilerin üzerinde serbestçe tasarruf edebileceği haklardan olduğu, 22.07.2020 tarihli yasal düzenlemeden sonra, feragatin karşı taraf ve mahkemenin kabulüne bağlı olmadığı, kesin hüküm verilene kadar her aşamada yapılabileceğinin ve kesin hüküm gibi sonuç doğuracağı belirtilmediği, iptal davalarının objektif yönünün, davacısının söz konusu davadan feragat etme hakkını ortadan kaldırmadığı, objektif nitelikteki bu davaların başkaları tarafından da açılabilmesi, diğer kişilerin bu konuda dava açmamış olması nedeniyle, davacı olan kişinin davadan feragat gibi yasal ve doğal

Dr. Kerem Canbazoglu
Ortak
kerem@cac.com.tr

Eren Altay
Ortak
erenaltay@cac.com.tr

İşbu makalede yer alan görüşler yazarların şahsi değerlendirmelerinden ibaret olup, hukuki mütalaa teşkil etmeyeceği gibi kaynak gösterilmeden kopyalanamaz, yazarların yazılı izni dışında çoğaltılamaz, dağıtılamaz.

hakkının elinden alınamayacağı ve keza mahkemece feragatin kabul edilmemesi suretiyle mahkemelere adeta kamu savcılığı görevi verilmesi sonucunun doğmasının da kabul edilemeyeceği, nitekim Anayasada mahkemelere verilen görevler arasında da böyle bir görevin yer olmadığı” gerekçelerine yer verilmiştir.

Görüldüğü üzere, Danıştay 6. Dairesi çoğunluğunun 2020 Temmuz'da HMK'da yapılan düzenlemeden sonraki değerlendirmesinde, feragati dava açma gibi hak arama hürriyetinin bir parçası olarak görme eğilimi ağırlık kazanmıştır. Daha önceki yerleşik idari yargı içtihadının aksine, bir çevre davası, mahkemece iptal kararı verildikten sonra sunulan feragate dayalı olarak, feragat nedeniyle karar verilmesine yer olmadığına karar verilmek suretiyle neticelendirilmiştir.

Bu kararın yerleşik bir içtihada dönüşüp dönüşmeyeceği, bir içtihada dönüşürse bunun sürdürülüp sürdürülmeyeceği ve imar, kültür ve tabiat varlıkları, kıyılarla ilgili kamusal yönü baskın diğer konularda ne surette şekilleneceği önümüzdeki günlerde Yüksek Dairece verilecek kararlarla belirginleşecektir.

Ayrıntılı bilgi için:

Cinel Altay Canbazoğlu Kalafat Avukatlık Bürosu

Çankaya Mahallesi, Ebu Ziya Tefvik Sokak, No:10, D:2
Çankaya, Ankara
T: +90 (312) 466 2020
F: +90 (312) 418 3579
www.cac.com.tr